

การเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
A Comparative of Knowledge Absorption Capacity of School Administrators as Perceived
by Teachers in School under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office

นิเทศก์ ศรีเมือง^{1*} และ ปทุมพร เปียณอม²

Nithet Srimueang^{1*} and Patumphorn Piatanom²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู ปีการศึกษา 2564 จำนวน 305 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ โคเฮน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.989 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยของการรับรู้ มากกว่าระดับปริญญาตรี ตำแหน่ง ครู (คศ.3) ขึ้นไป มากกว่า ครู (คศ.1) และตำแหน่ง ครู (คศ.2) มากกว่า ครู (คศ.1) ส่วนข้าราชการครูที่สังกัดขนาดสถานศึกษา และต้นสังกัด ต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การดูดซับความรู้, ความสามารถในการดูดซับความรู้, ผู้บริหารสถานศึกษา

Article Info: Received 22 March, 2022; Received in revised form 26 April, 2022; Accepted 29 April, 2022

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง อีเมล : nithet.s@sk.ac.th

Graduated Student of Educational Administration, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University Email: nithet.s@sk.ac.th

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง อีเมล : p.piatanom@gmail.com

Lecturer in Department of Educational Administration, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University Email: p.piatanom@gmail.com

* Corresponding Author

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the knowledge absorption capacity of school administrators as perceived by teachers in schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office. The study employed a survey research design with samples consisting of 305 teachers in the academic year 2021. The samples were categorized by using the Cohen's sample sizes which were selected by stratified random sampling. The instrument was a questionnaire with a reliability of 0.989. Mean, standard deviation, *t*-test, One-way ANOVA, and Scheffé's multiple comparison method were used to analyze the data. The findings were as follows: 1) the results of knowledge absorption capacity of school administrators was at high level, considering each dimension of the opinion, all of them were also at high level; and 2) teachers at different levels of education and academic titles had different perceptions toward knowledge absorption capacity of school administrators statistically at the significant level of .05. By levels of education, teachers with a graduate degree or above had higher perception levels than those with a bachelor's degree. By academic titles, senior professional teachers (K 3 teachers) had higher perception level than practitioner teachers (K 1 teachers) and the professional teachers (K 2 teachers) had higher perception level than practitioner teachers (K 1 teachers). There was no significant differences found among teachers in schools of different sizes and original affiliations.

Keywords: knowledge absorption, knowledge absorption capacity, school administrators

บทนำ

การศึกษามีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตระบบเศรษฐกิจ การเมือง และกำลังคนที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถในการพัฒนาประเทศ รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาโดยกำหนดเป็นข้อกฎหมายตามมาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560-2564) จึงให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ต้องพัฒนาให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับการพัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีมีสุขภาพะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม มีทักษะความรู้ และสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว บนพื้นฐานของการมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็งทั้งสถาบันครอบครัว การศึกษา ศาสนา ชุมชน และภาคเอกชนที่ร่วมกันพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง อีกทั้งยังเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ เพื่อปรับเปลี่ยนให้คนไทยในสังคมไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม และเพื่อเตรียมคนไทยในสังคมไทยให้มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559)

ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทักษะที่จำเป็นสำหรับการจัดการความรู้ ได้แก่ การสร้างองค์ความรู้ การปรับตัว การค้นหา การจัดระเบียบ การสืบค้นข้อมูล การจัดการข้อมูล การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการทำงานเป็นทีม (Anderson, 2008) ซึ่งทักษะที่กล่าวมาข้างต้นถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาความสามารถในการจัดการกับความรู้ เทคโนโลยีภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่

กำหนดไว้ โดยใช้ความสามารถในการดูดซับความรู้ เพราะในปัจจุบัน ข้อมูลสารสนเทศ ข่าวสาร เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นการสร้างความสามารถในการแข่งขันในอนาคต อันจะเป็นผลดีต่อผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาต่อไป

เพื่อเป็นการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษา และยกระดับผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะของความสามารถในการดูดซับความรู้ เพราะเป็นความสามารถที่เกี่ยวกับการรับเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมหรือความรู้ใหม่ที่เป็นจุดเด่นในการแข่งขัน ด้วยกระบวนการรับเข้าของข้อมูล การตระหนักถึงข้อมูลที่ได้รับมา และการนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา (กนกชล ธนบดีเลิศเมธา, 2561) อีกทั้งยังมีการยอมรับ ตระหนักเห็นคุณค่าของความรู้ เพื่อนำมาปรับสภาพและประยุกต์ใช้กับสถานศึกษา เป็นการบริหารจัดการความรู้ ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา (กรรณิกา เชาววิวัฒน์กุล, 2559) ซึ่งมีข้อสำคัญคือ บุคลากรภายในสถานศึกษาจะต้องใช้ประสบการณ์ และความสามารถด้านการดูดซับ การเข้าใจ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าความรู้นั้นได้ (Miroshnychenko et al., 2021) นอกจากนี้ ความสามารถในการดูดซับความรู้ จะต้องใช้ความสามารถด้านการซึมซับความรู้ กล่าวคือ การนำองค์ความรู้ใหม่มาปรับประยุกต์ใช้กับองค์ความรู้เดิมบริหารจัดการสถานศึกษา นำความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ (Lichtenthaler, 2009) เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กล่าวได้ว่า ความสามารถในการดูดซับความรู้ เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการได้มาของข้อมูล การดูดซับข้อมูล รวมไปถึงการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยข้อมูลที่ได้รับมาจากภายนอกสถานศึกษา ผ่านกระบวนการคัดเลือกแนวคิดหรือเทคโนโลยีใหม่ ด้วยความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำมาซึ่งผลลัพธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องสืบไป และจากการสังเคราะห์งานวิจัยของ Lichtenthaler (2009), Cohen and Levinthal (1990), Zahra and George (2002), Kostopoulos, et al. (2011), Noblet, et al. (2011), Muller, et al. (2020) และ Miroshnychenko, et al. (2021) พบว่า ความสามารถในการดูดซับความรู้ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่ง ได้แก่ 1) ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้ (knowledge acquisition abilities) ซึ่งเป็นความสามารถในการแสวงหาความรู้ เทคโนโลยี ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โดยตระหนักถึงความสำคัญขององค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับเข้ามา 2) ความสามารถในการการดูดซึมความรู้ (knowledge assimilation abilities) เป็นความสามารถในการจัดเก็บรักษาความรู้อย่างเป็นระบบ กำหนดรูปแบบที่จัดเก็บเป็นแบบมาตรฐาน เอกสาร บันทึก หรือนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บให้เป็นระบบ สามารถนำกลับมาใช้ได้สะดวก 3) ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความรู้ (knowledge transformation abilities) เป็นความสามารถในการนำความรู้ที่จัดเก็บไว้มาทำการวิเคราะห์ แบ่งหมวดหมู่ จัดกลุ่ม สรุปใจความสำคัญ จัดทำแผนผังความสัมพันธ์ต่อกัน สรุปรวบรวมเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสถานการณ์ที่องค์กรต้องเผชิญ และ 4) ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (knowledge exploitation abilities) เป็นความสามารถในการนำความรู้ที่ถูกต้องมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การปรับปรุง การพัฒนา เพื่อให้สถานศึกษาเกิดความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

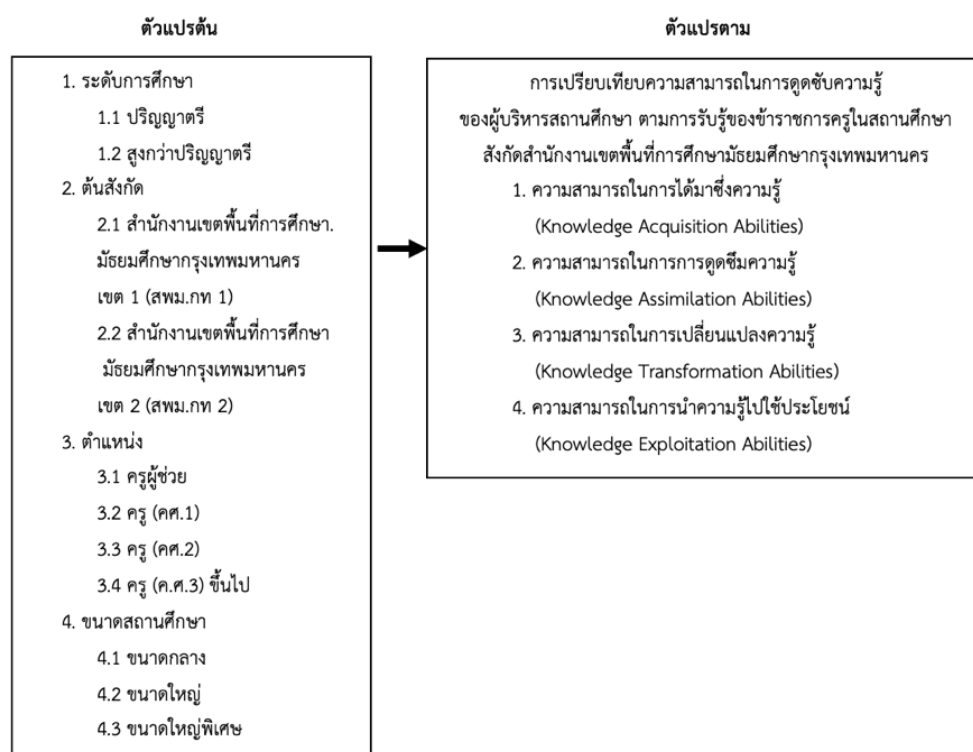
ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต้นสังกัด ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุเพราะการปฏิบัติงานของข้าราชการครูตามสายการบังคับบัญชานั้นเป็นไปตามการทิศทางการนำของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นข้าราชการครูย่อมต้องมองเห็นและรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้โดยตรงผ่านภาระงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา อีกทั้งการรับรู้ของข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษา ต้นสังกัด ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ต่อความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเปรียบเสมือนกระจกหลากหลายบานที่สะท้อนความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหาร

สถานศึกษา ย่อมให้ผลลัพธ์ได้ตรงและมีความชัดเจนมากกว่าการที่ผู้บริหารสถานศึกษามองหรือประเมินตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติา หวังดี (2560) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดต่างกัน ย่อมได้รับโอกาสในการอบรมสัมมนา รวมถึงมีการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความรู้อยู่เสมอ จึงทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีมุมมองในการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนงานวิจัยของ กรรณิกา เขาวัววัฒนกุล (2559) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ไม่ว่าบุคลากรจะปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรหรือสังกัดใดก็ตาม ต่างต้องปฏิบัติงานตามการนำของผู้บริหารที่รับนโยบายเหมือนกันจากต้นสังกัด อาจกล่าวได้ว่าถึงแม้บุคลากรจะมีต้นสังกัดที่ต่างกัน ก็จะมีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน อีกทั้งงานวิจัยของ Schweisfurth and Raasch (2018) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบุคลากรที่มีตำแหน่งที่สูงขึ้นจะมีความรู้เกี่ยวกับความต้องการเดิมและความรู้ในการแก้ปัญหามากขึ้น ดังนั้น จึงทำให้บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารแตกต่างกัน และงานวิจัยของ Miroshnychenko et al. (2021) พบว่า ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและสร้างความยืดหยุ่นเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพให้กับองค์กรทุกขนาด จึงทำให้บุคลากรมีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ ในการนำข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาไปใช้ในการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ สร้างนวัตกรรม กำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความพร้อม เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร สามารถแข่งขันกับสถานศึกษาคู่แข่งทั้งในและต่างประเทศ เท้าทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและในอนาคตต่อไป

ภาพ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ต้นสังกัด ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

วิธีการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research)

2. ประชากรและตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10,719 คน

2.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของโคเฮนและคณะ (Cohen et al., 2011) พบว่า ต้องใช้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 370 คน เมื่อได้ขนาดตัวอย่างแล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) (อิทธิพัทธ์ สวทันพรกุล, 2561) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชั้น ตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.989 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.724 - 0.943

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดดังกล่าว

4.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ผ่านทาง Google Form ระหว่างวันที่ 17-21 มกราคม 2565 ได้รับการตอบกลับคืน จำนวน 305 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.43

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู จำแนกตามระดับการศึกษา และต้นสังกัด โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's multiple comparison method)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ รองลงมา คือ ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความสามารถในการดูดซับความรู้ (ตาราง 1)

ตาราง 1

ผลการศึกษาความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

ความสามารถในการดูดซับความรู้	M	SD	ระดับ
1. ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้	4.14	0.66	มาก
2. ความสามารถในการดูดซึมความรู้	4.07	0.67	มาก
3. ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความรู้	4.08	0.69	มาก
4. ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	4.20	0.64	มาก
รวม	4.12	0.61	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

2.1 ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 (ตาราง 2)

ตาราง 2

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

ความสามารถในการดูดซับความรู้	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	M	SD	M	SD		
1. ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้	4.07	0.69	4.24	0.61	-2.308*	0.022
2. ความสามารถในการดูดซึมความรู้	3.98	0.73	4.17	0.56	-2.550*	0.011
3. ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความรู้	3.98	0.77	4.20	0.55	-2.918*	0.004
4. ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	4.11	0.73	4.31	0.49	-2.839*	0.005
รวม	4.04	0.67	4.23	0.49	-2.926*	0.004

หมายเหตุ : * $p < .05$

2.2 ข้าราชการครูที่มีต้นสังกัดต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ตาราง 3)

ตาราง 3

การเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามต้นสังกัด

ความสามารถในการดูดซับความรู้	สพม.กท 1		สพม.กท 2		t	p
	M	SD	M	SD		
1. ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้	4.17	0.72	4.11	0.57	0.913	0.362
2. ความสามารถในการดูดซึมความรู้	4.08	0.75	4.05	0.57	0.284	0.776
3. ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความรู้	4.07	0.76	4.09	0.61	-0.370	0.712
4. ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	4.23	0.68	4.16	0.59	1.040	0.299
รวม	4.14	0.67	4.10	0.53	0.497	0.620

2.3 ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความสามารถในการดูดซึมความรู้ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ตาราง 4)

ทั้งนี้ ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ พบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งครู (คศ.3) ขึ้นไป มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้ และด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความรู้ มากกว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งครู (คศ.1) และข้าราชการครูที่มีตำแหน่งครู (คศ.2) มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ มากกว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งครู (คศ.1)

ตาราง 4

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง

ความสามารถในการดูดซับความรู้	ตำแหน่ง				F	p
	M	M	M	M		
	ครูผู้ช่วย	ครู	ครู	ครู		
		(คศ.1)	(คศ.2)	(คศ.3) ขึ้นไป		
1. ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้	4.16	4.00	4.15	4.37	4.030*	0.008
2. ความสามารถในการดูดซึมความรู้	4.08	3.96	4.08	4.23	2.124	0.097
3. ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความรู้	4.23	3.91	4.11	4.24	4.075*	0.007
4. ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	4.23	4.02	4.31	4.30	4.342*	0.005
รวม	4.18	3.97	4.16	4.28	3.898*	0.009

หมายเหตุ : * $p < .05$

2.4 ข้าราชการครูที่สังกัดสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 5)

ทั้งนี้ ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ พบว่า ข้าราชการครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ มากกว่า ข้าราชการครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนข้าราชการครูที่สังกัดขนาดสถานศึกษาอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 5

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ความสามารถในการดูดซับความรู้	ขนาดของสถานศึกษา			F	p
	M	M	M		
	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่	ขนาดใหญ่ พิเศษ		
1. ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้	4.20	4.20	4.07	1.462	0.233
2. ความสามารถในการดูดซึมความรู้	4.13	4.08	4.02	0.541	0.583
3. ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความรู้	4.13	4.12	4.02	0.814	0.444
4. ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	4.35	4.23	4.09	3.871*	0.022
รวม	4.20	4.16	4.05	1.631	0.198

หมายเหตุ : * $p < .05$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการครูมีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ รองลงมา คือ ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสามารถในการดูดซึมความรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อความสามารถในการดูดซับความรู้ มีการสืบค้นความรู้ใหม่ ๆ จากภายนอกสถานศึกษาอยู่เสมอ เพื่อนำความรู้เข้ามาพัฒนาสถานศึกษา มีการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการครูแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเองอยู่เสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บรักษาชุดข้อมูลความรู้ที่สถานศึกษาได้รับมาเป็นอย่างดี มีการจัดเก็บความรู้ได้อย่างมีคุณภาพ มีความรอบคอบ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังแสดงให้เห็นถึงการปรับสภาพความรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อให้พร้อมกับการแข่งขันกับองค์กรภายนอกได้ และนำความรู้มาพัฒนาสถานศึกษาให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และสถานศึกษามีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ที่มุ่งสู่การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยครูสามารถนำความรู้ที่ได้รับ มาพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น เป็นที่ประจักษ์ต่อบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จึงทำให้ข้าราชการครูมีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา เชาววัฒนกุล (2559) ที่ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการดูดซับความรู้: อิทธิพลจากภาวะผู้นำเปลี่ยน

สภาพโลกจากช่องทางการรู้ซึ่งมีความรู้และผลกระทบต่อนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการดูดซับความรู้ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์พัฒน์ วอทอง (2563) ที่ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการดูดซับความรู้ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ต้นสังกัด ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้ ความสามารถในการดูดซับความรู้ ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความรู้ และความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคลากรที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีประสบการณ์ตรงในการเข้าถึงองค์ความรู้ แหล่งเรียนรู้ ช่องทางในการสืบค้นความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการไปศึกษาต่อภายนอกสถานศึกษา และนำความรู้ที่เข้ามาพัฒนาสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดรูปแบบแนวคิด กระบวนการวางแผนการลงมือปฏิบัติและแก้ไขปัญหา รวมถึงสร้างระบบการจัดเก็บรักษาข้อมูลความรู้และประสบการณ์ที่มีความปลอดภัยมีมาตรฐาน ปรับสภาพความรู้ พัฒนาความรู้ให้กลายเป็นองค์ความรู้ใหม่ และนำผลการจัดการกับองค์ความรู้มาต่อยอด แก้ไขพัฒนาสถานศึกษาให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มากกว่าข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จึงทำให้ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้ ความสามารถในการดูดซับความรู้ ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความรู้ และความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ หวังดี (2560) ที่ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภักดีบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภักดีบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสรี ทองคำ (2556) ที่ศึกษาเรื่องการจัดการความรู้และแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งกล่าวได้ว่าบุคลากรในองค์กรหรือในสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีมุมมองต่อความสามารถในการดูดซับความรู้ของสถานศึกษาซึ่งอยู่ภายใต้การนำของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

2.2 ข้าราชการครูที่มีต้นสังกัดต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้แสดงความสามารถในการรับเข้าของข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยี นวัตกรรม กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาผ่านแนวคิดของกระบวนการรับเข้าของข้อมูลโดยตระหนักถึงข้อมูลที่ได้รับเข้ามาและเล็งเห็นถึงความสำคัญของข้อมูลและการคงไว้ซึ่งข้อมูล รวมถึงการนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเชื่อมโยงและผสมผสานความรู้เดิมและความรู้ใหม่ในสถานศึกษาให้เหมาะสม มีการนำข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาในสถานการณ์ที่มีการแข่งขันและ

ความผันผวนของโลกในปัจจุบันและอนาคต จึงทำให้ข้าราชการครูที่มีต้นสังกัดต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา เข้าวัดวัฒนกุล (2559) ที่ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการดูดซับความรู้: อิทธิพลจากภาวะผู้นำเปลี่ยนสภาพโลก จากช่องทางการรับรู้ความรู้และผลกระทบต่อนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยบรรษัทไทย ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบความสามารถในการดูดซับความรู้ระหว่างมหาวิทยาลัย ของผู้ตอบแบบสอบถามจากมหาวิทยาลัยบรรษัท 5 สถาบัน แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสามารถในการดูดซับ ซึ่งไม่พบความแตกต่างของความสามารถในการดูดซับความรู้ สรุปได้ว่า ความสามารถในการดูดซับความรู้ของมหาวิทยาลัยบรรษัททั้ง 5 สถาบัน ไม่มีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับบทความของ Muller et al. (2020) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการดูดซับและกลยุทธ์นวัตกรรมในการออกแบบโมเดลธุรกิจอุตสาหกรรม 4.0 โดยการเปรียบเทียบระหว่างองค์กรอุตสาหกรรมที่มีขนาดย่อม (SMEs) ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 221 องค์กร ผลการศึกษาผ่านแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้าง โดยแยกข้อมูลสำหรับองค์กรขนาดต่าง ๆ พบว่า การดูดซับความรู้ การเปลี่ยนแปลง และการใช้ประโยชน์จากความรู้จากสิ่งแวดล้อมช่วยให้องค์กรขนาดต่าง ๆ สามารถมีส่วนร่วมในกลยุทธ์นวัตกรรมทั้งเชิงสำรวจและการแสวงหาผลประโยชน์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งกล่าวได้ว่าไม่ว่าองค์กรหรือต้นสังกัดขนาดใดก็ตาม มีความสามารถในการดูดซับความรู้หรือกระบวนการดูดซับความรู้มีความสำคัญไม่แตกต่างกัน

2.3 ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้ ความสามารถในการแปลงความรู้ และความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งสูงสุด มีส่วนสำคัญในการคิดวางแผนและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามประสบการณ์ทำงาน รวมถึงมีการดำเนินการสืบค้นความรู้ใหม่ ๆ ภายนอกสถานศึกษาอยู่เสมอ เพื่อนำความรู้เข้าพัฒนาสถานศึกษา สร้างแรงกระตุ้นในสถานศึกษาตื่นตัวต่อการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ และแสดงความสามารถในการแปลงความรู้ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนความรู้ การเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ปรับปรุงสถานศึกษาให้มีการพัฒนามีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ความสามารถในการได้มาซึ่งความรู้ ความสามารถในการแปลงความรู้ และความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ Schweisfurth and Raasch (2018) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการดูดซับความต้องการความรู้: ผลกระทบต่อนวัตกรรมของพนักงานที่ผ่านมา ผลการวิจัยพบว่า พนักงานจำนวน 864 คน ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความสามารถในการดูดซับความต้องการความรู้แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพรรณ แสงมณี (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการความรู้ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีตำแหน่งการปฏิบัติงานต่างกันมีทัศนะต่อประสิทธิภาพการจัดการความรู้โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งกล่าวได้ว่า ข้าราชการครูในสถานศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการรับรู้หรือมีมุมมองต่อความสามารถในการดูดซับความรู้ของสถานศึกษาซึ่งอยู่ภายใต้การนำของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

2.4 ข้าราชการครูที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาแต่ละขนาดได้สร้างรูปแบบความสามารถในการดูดซับความรู้ ในการบริหารจัดการได้ใกล้เคียงกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีการแสวงหาความรู้และนำเทคโนโลยี นวัตกรรม เข้าสู่สถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษา

มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการเก็บรักษาข้อมูลอย่างเป็นระบบและมีการปรับสภาพความรู้ของสถานศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ จึงทำให้ข้าราชการครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ Kostopoulos et al. (2011) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการดูดซับ นวัตกรรม และประสิทธิภาพทางการเงิน ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทประเทศกรีก 461 แห่งที่เข้าร่วมในการสำรวจนวัตกรรมชุมชนครั้งที่สาม การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่ากระแสความรู้ภายนอกที่ไหลเข้ามานั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับความสามารถในการดูดซับและเกี่ยวข้องโดยอ้อมกับนวัตกรรม ความสามารถในการดูดซับมีส่วนสนับสนุนโดยตรงและโดยอ้อมต่อนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับบทความของ Miroshnychenko et al. (2021) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการดูดซับ ความยืดหยุ่นเชิงกลยุทธ์ และนวัตกรรมรูปแบบธุรกิจ: หลักฐานเชิงประจักษ์จาก SMEs ของประเทศอิตาลี ผลการศึกษา พบว่า ความสามารถในการดูดซับที่รับรู้ได้จะเพิ่มความยืดหยุ่นเชิงกลยุทธ์ของบริษัท การวิเคราะห์บริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศอิตาลี จำนวน 282 แห่งยังแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการดูดซับกับนวัตกรรมรูปแบบธุรกิจที่ส่งผลดีกับบริษัททุกขนาด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งไม่ว่าองค์กรจะมีขนาดใดก็ตาม ความสามารถในการดูดซับความรู้ เป็นสิ่งมีความสำคัญกับองค์กรทุกขนาดเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ความรู้ที่ถูกต้องในการบริหารจัดการองค์การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การปรับปรุงการพัฒนางานองค์กร เพื่อให้เกิดความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2. ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านความสามารถในการดูดซับความรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงว่าผู้บริหารควรจัดเก็บรักษาความรู้อย่างเป็นระบบ มีการกำหนดรูปแบบที่จัดเก็บเป็นแบบมาตรฐาน เอกสาร บันทึก ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บให้เป็นระบบ โดยสามารถนำกลับมาใช้โดยสะดวก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นและพัฒนา รูปแบบของความสามารถในการดูดซับความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมกับสภาพทางการศึกษาและบริบทในปัจจุบัน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กนกชล ธนบดีเลิศเมธา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการถ่ายโอนเทคโนโลยีจากบริษัทแม่ในต่างประเทศ กรณีศึกษา บริษัททรอยนด์แห่งหนึ่งในประเทศไทย* [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2018/TU_2018_6023032086_9283_10237.pdf

- กรรณิกา เชาววัฒนกุล. (2559). ความสามารถในการดูดซับความรู้ : อิทธิพลจากภาวะผู้นำเปลี่ยนสภาพโลกจาก
ช่องทางการวิจัยความรู้ และผลกระทบต่อนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยประเทศไทย. *วารสารพยาบาลทหารบก*,
17(3), 90-98.
- จิราพรรณ แสงมณี. (2559). ประสิทธิภาพการจัดการความรู้ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัด
นครศรีธรรมราช. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 9(2), 11-18.
- พงษ์พัฒน์ วอทอง. (2563). *การจัดการความรู้ส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
<https://shorturl.asia/ghNdq>
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). *หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ*. <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>.
- เสรี ทองคำ. (2556). การจัดการความรู้และแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 24(3), 86-100.
- สุชาติ หวังดี. (2560). *การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. <https://shorturl.asia/WbOry>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 - 2564*. <https://www.nesdc.go.th>.
- อิทธิพัทธ์ สุพันพรกุล. (2561). *การวิจัยทางการศึกษาแนวคิดและการประยุกต์ใช้ Educational research concepts
and applications*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Anderson, R. (2008). *Implications of the information and knowledge society for education*. In J. Voogt, &
G. Knezek, (Eds.), *International handbook of information technology in primary and secondary
education* (pp. 5-22). Springer.
- Cohen, L., Lawrence, M., & Keith, M. (2011). *Research methods in education* (7th ed). Routledge.
- Cohen, W. M., & Levinthal, D. A. (1990). *Absorptive capacity: A new perspective on learning and
innovation*. *Administrative Science Quarterly*.
- Kostopoulos, K., Papalexandris, A., Papachroni, M., & Ioannou, G. (2011). Absorptive capacity, innovation,
and financial performance. *Journal of Business Research*, 11(Suppl. 64), 1335-1343.
<https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2010.12.005>
- Lichtenthaler, U. (2009). *Absorptive capacity, environmental turbulence, and the complementarity of
organizational learning processes*. Otto Beisheim School of Management.
- Miroshnychenko, I., Strobl, A., Matzler, K., & Massis, A. D. (2021). Absorptive capacity, strategic flexibility,
and business model innovation: Empirical evidence from Italian SMEs. *Journal of Business
Research*, 21(Suppl. 130), 670-682. [https://www.research.lancs.ac.uk/portal/en/publications/
absorptive-capacity-strategic-flexibility-and-business-model-innovation\(31de6a0d-eb6b-48dc-a4cb-
d30f8d348d47\).html](https://www.research.lancs.ac.uk/portal/en/publications/absorptive-capacity-strategic-flexibility-and-business-model-innovation(31de6a0d-eb6b-48dc-a4cb-d30f8d348d47).html)

- Muller, J. M., Buliga, O., & Voigt, K. I. (2020). The role of absorptive capacity and innovation strategy in the design of industry 4.0 business models - A comparison between SMEs and large enterprises. *European Management Journal*, 20(Suppl. 39), 333-343. <https://doi.org/10.1016/j.emj.2020.01.002>.
- Noblet, J. P., Simon, E. & Parent, R. (2011). Absorptive capacity: a proposed operationalization. *Knowledge Management Research & Practice*, 11(Suppl.9), 367-377. www.palgrave-journals.com/kmrp/.
- Schweisfurth, T. G., & Raasch, C. (2018). Absorptive capacity for need knowledge: Antecedents and effects for employee innovativeness. *Research Policy*, 18(Suppl. 47), 687-699.
- Zahra, S. A., & George, G. (2002). Absorptive capacity: A review, reconceptualization, and extension. *The Academy of Management*, 02(Suppl. 27), 185-203. <https://www.jstor.org/stable/4134351>